

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»

І. В. Кононенко, О. В. Ємельянова, О. І. Чайкова

Розробка проектів, планів та програм розвитку соціально-економічних систем

Навчальний посібник

для студентів спеціальностей «Управління проектами», «Менеджмент організацій», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

*За редакцією доктора технічних наук, професора І.
В. Кононенка*

*Харків
Видавництво «Підручник НТУ «ХПІ»
2012*

УДК 330.341 ББК 65.013 К 64

Рецензенти:

І. І. Чумаченко, д-р техн. наук, проф., Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
Є. І. Кучеренко, д-р техн. наук, проф., Харківський національний університет радіоелектроніки

*Затверджено редакційно-
видавничою радою
університету,
протокол № 2 від 01.12.2010 р.*

Кононенко І. В.

К 64 Розробка проектів, планів та програм розвитку соціально-економічних систем : навч. посіб. / І. В. Кононенко, О. В. Ємельянова, О. І. Майкова ; за ред. І. В. Кононенка. - Харків : Вид-во «Підручник НТУ «ХПІ», 2012. - 336 с.

ISBN 978-966-2426-35-9

Розглянуто моделі розробки проектів, планів, програм розвитку соціально-економічних систем; закони та закономірності розвитку техніки. Описано функціональну структуру автоматизованої системи управління розвитком виробничо-економічних систем. Приділено увагу прогностичному забезпеченню. Висвітлено питання формування планів розвитку виробничо-економічних систем, оптимізації типорозмірних рядів продукції, аналізу її конкурентоспроможності, оптимізації планів розвитку

об'єктів, що подані алгоритмічними моделями, оптимізації змісту проектів. Описано методики формування програм розвитку територій. Розглядаються процеси розробки стратегічних планів і проектів на конкретних прикладах.

Призначено для студентів, аспірантів, фахівців, які вивчають методологію розробки проектів, планів, програм розвитку соціально-економічних систем масштабу підприємства, галузі, теорії.

Іл. 50. Табл. 49. Бібліогр.: 212 назв.

УДК 330.341 ББК 65.013

© Г. В. Кононенко, О. В. Ємельянова,
О. І. Чайкова, 2012

ISBN 978-966-2426-35-9 © Вид-во «Підручник НТУ
«ХП»», 2012

ЗМІСТ

Вступ

1. Проблема управління розвитком соціально-економічних систем та підходи до її розв'язання

1.1. Програмно-цільовий метод управління

1.2. Управління проектами та програмами

1.3. Автоматизована система управління розвитком виробничо-економічних систем

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 1

2. Прогнозне забезпечення формування стратегії розвитку виробничо-економічних систем

2.1. Основні поняття

2.2. Етапи розробки прогнозів

- 2.3.Класифікація об'єктів прогнозування
- 2.4.Класифікація методів прогнозування
- 2.5.Експертні методи прогнозування
- 2.6.Формалізовані методи прогнозування
- 2.7.Оцінювання ефективності методів та засобів прогнозування

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 2

3.Закони та закономірності розвитку техніки

3.1.Потреби і пріоритети

3.2.Закономірність виникнення принципово нових потреб, які можуть бути задоволені

3.3.Закономірність одночасного виникнення у різних місцях нових потреб, що реалізуються однаковим технічним способом

3.4.Закономірність зростання кількості потреб, що задовольняються технічним способом

3.5.Закон відповідності між функціями та структурою технічного об'єкта

3.6.Закон стадійного розвитку техніки

3.7.Закономірність зміни значень критеріїв ефективності технічного об'єкта протягом однієї стадії розвитку

3.8.Закономірність збереження та подолання старих конструктивних форм

3.9.Закон прогресивної еволюції технічних об'єктів

3.10.Закономірність збереження старих структур технічних об'єктів

3.11.Закономірність повернення до старих структур технічних об'єктів

3.12.Закономірність диференціації та спеціалізації техніки

- 3.13.Закономірність зміни головних критеріїв ефективності технічних об'єктів з однаковим принципом дії
 - 3.14.Закономірність зменшення витрат на одиницю корисного ефекту
 - 3.15.Закономірність циклічної зміни обсягів виробництва виробів
 - 3.16.Закон повторності видів виробів у техноценозі
 - 3.17.Закономірність зростання числа функцій, що реалізуються технічним об'єктом
 - 3.18.Закономірність поглинання функцій більш простих технічних об'єктів більш складними об'єктами
 - 3.19.Алгоритм розв'язання винахідницьких задач.
- Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 3
- 4.Цілі і критерії розвитку
 - 4.1.Ідеали, цілі, задачі
 - 4.2.Цілі організації
 - 4.3.Критерії якості поставлених цілей
- Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 4
- 5.Формування планів розвитку
 - 5.1.Визначення планування
 - 5.2.Принцип єдності
 - 5.3.Принцип участі
 - 5.4.Принцип безперервності
 - 5.5.Принцип гнучкості
 - 5.6.Принцип точності
 - 5.7.Типи внутрішньофірмового планування
 - 5.8.Орієнтація методології планування
 - 5.9.Горизонт планування
 - 5.10.Стратегічне і тактичне (оперативне) планування
 - 5.11.Стратегічне планування
 - 5.12.Тактичне планування
 - 5.13.Стратегічна піраміда

5.14.Стратегічний аналіз

5.15.Аналіз розривів

5.16.Визначення стратегічних альтернатив

5.17.Конкурентний аналіз

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 5

6.Оптимізація типорозмірного ряду продукції

6.1.Місце задачі оптимізації типорозмірного ряду продукції у процесі планування її випуску

6.2.Модель статичної задачі оптимізації типорозмірного ряду продукції

6.3.Базова модель оптимізації динамічного типорозмірного ряду

продукції з урахуванням алгоритмічних обмежень

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 6

7.Аналіз конкурентоспроможності продукції

7.1.Основні поняття

7.2.Диференціальний метод

7.3.Комплексний метод

7.4.Метод аналізу ієрархій

7.5.Метод експрес-аналізу рівня конкурентоспроможності продукції

7.6.Організація робіт з аналізу конкурентоспроможності продукції

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 7

8.Оптимізація планів розвитку виробничих систем, що представлені алгоритмічними моделями

8.1.Підхід до оптимізації планів розвитку виробничих систем,що подані алгоритмічними моделями

8.2.Моделі оптимізації планів розвитку виробничих систем

8.3.Оптимізація плану розвитку торговельної діяльності підприємства за критеріями максимізації прибутку і доходу

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 8
9. Математичні моделі і методи мінімізації строків і вартості інноваційних проектів

9.1. Математична модель мінімізації строків виконання проекту при обмеженнях на його вартість

9.2. Метод мінімізації строків виконання проекту при обмеженнях на його вартість

9.3. Математична модель мінімізації витрат проекту при обмеженнях на строки виконання робіт

9.4. Метод мінімізації витрат проекту при обмеженнях на строки виконання робіт

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 9

10. Методологічні основи формування стратегії розвитку торговельної

діяльності промислового підприємства

10.1. Формування стратегії розвитку торговельної діяльності промислового підприємства

10.2. Систематизація факторів, що впливають на торговельну діяльність промислових підприємств

10.3. Методичний інструментарій до формування стратегії розвитку торговельної діяльності

промислового підприємства

10.4. Оптимізація плану розвитку торговельної діяльності підприємства 1

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 10

11. Оптимізація планів проекту створення готельного комплексу міжнародного рівня

11.1. Програмна реалізація методів оптимізації строків і вартості проекту при заданих обмеженнях і альтернативних варіантах виконання робіт

11.2. Вирішення задачі оптимізації розкладу проекту створення готельного комплексу міжнародного рівня з застосуванням програми "*Project Optimum*"

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 11

12. Формування програм розвитку територій

12.1. Цільові комплексні програми

12.2. Головні етапи розробки цільових комплексних програм розвитку галузей місцевого господарства

12.3. Методичні розробки з питань створення ЦКП розвитку територій

12.4. Інформаційні технології для розробки та супроводження реалізації програм розвитку територій

Контрольні питання, задачі, завдання до розділу 12

Висновки

Список літератури